

175/18.11.2014

EERIKINTORNI JA ETELÄPATTERI

KAIVAUKSET KESÄLLÄ 1962

Osmo Lappalainen

Kaivaukset aloitettiin 19.6.1962. Sitä ennen seuloettiin edellisellä syksynä Eerikintornin ulkopuolelta kaivettu maa. Vain muutamia löylyjä tultiin. Työt Eerikintornilla aloitettiin purkamalla koristerassin alaosaa tornin itäpuolelta. Sassin muuraus oli kovaa ja kivien irvoitteluminen vaikeaa.

Samana päivänä alkoi myös Eteläpatterin tyhjentyminen.

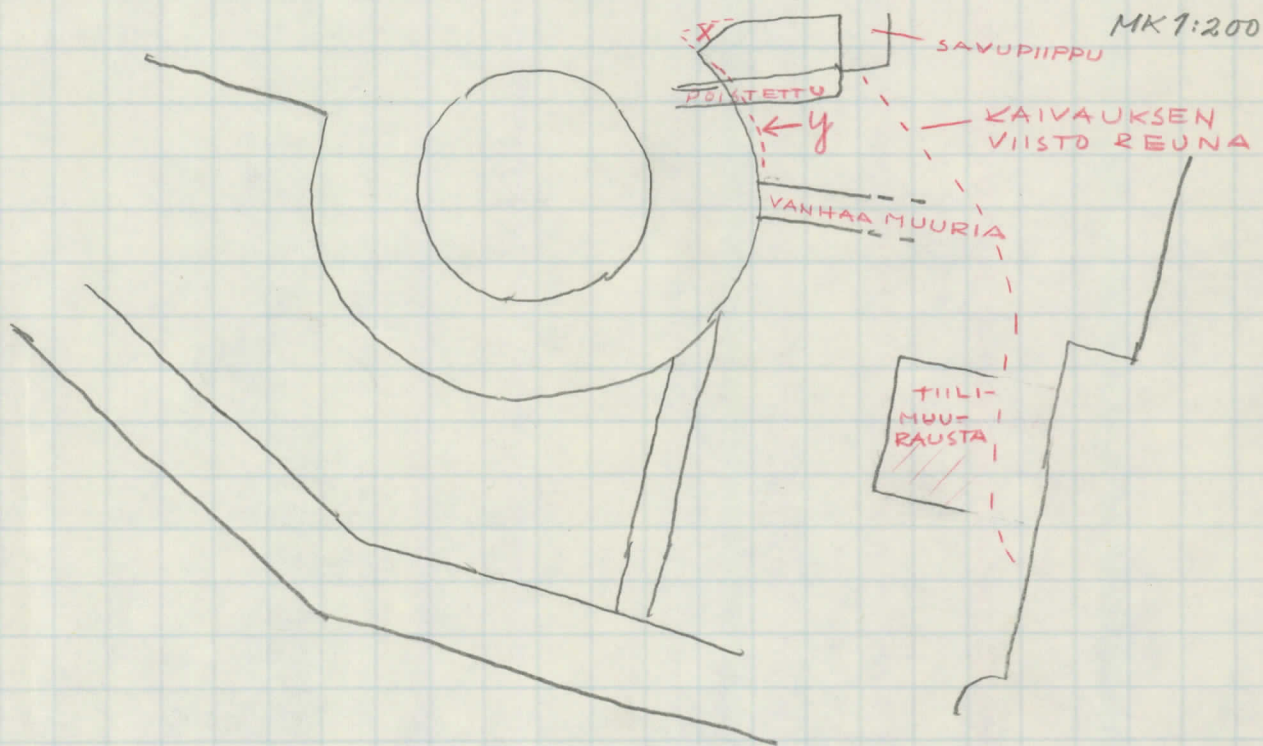
Kaivaus työ edistyi, varsinkin hitaasti koska suurin osa onnistuista joutui työskentelemään jo irvoitettua maa-ainetta poiskuljuttamisessa.

Heinäkuun alussa paljastui Eerikintornin itäpuolelta, n. 1,5m muurin seinän alapuolelta alaosaa 1m leveä muuri, joka suunnautui etelään kohti Taalain koivua. Muurattuun muuria oli vain 0,8-1m, sen alla kiviä ja tämä kaikki maahan päällä. Kuinka kauas muuri jatkui, jäi vielä selvittämättä, kunnes maata kaivetaan lisää pois.

Maa, jota kaivettiin Eerikintornin ulkopuolelta, oli selvää täyttömaata. Siinä oli laastikappaleita ja tullenmuurija. Muutamissa kohdissa oli havaittavissa, että se oli kerroksittain: ^{Valok. C101/V4} laastikerros - muuttua - kiviä - jankkomuttua - muuttua ja tässä kaikissa seassa laastikappaleita ja tullenjätteitä. Eerikintornin

tähellä oli enemmän laastinjätettä.
Keittiön johtavien portaiden alla
olava, osittain näkyvä muuri, joka
oli katkaistu saunapöytä kehäessä,
mitatettiin ja piirrettiin pohjaan,
valokuvattiin ja ^{Valok. C101/V5-8} jostettiin. Muuri
oli yläreunastaan 60-70 cm leveä ja
etelänsuoleinen seinä oli pystysuora,
mutta pohjoispuolelta leveni alaosastaan.
Laasti vaikutti venäläiseltä, (laasti-
näyte C101/4)

EERIKINTORNI YMPÄRISTÖINEEN

Noin kolme metriä Eerikintornin yläreunan tasosta alaspäin löytyi kaavakuovan osoittamasta paikasta tiilimuurausta, joka jatkui maan sisään ilää kohti. Muurauksen selville saamiseksi joudutaan kaivamaan lisää maata pois. Tiilet näyttivät olevan 1500- tai 1600- luvulta, missään tapauksessa ne eivät ole pieniä venäläisiä tiilejä. Muutamia tiilimittoja: $33 \times 14 \times 7,5$; $29 \times 12,5 \times 8$; $30 \times 13 \times 7$; $30 \times 13,5 \times 7$; $30 \times 13,5 \times 7,5$. Muuraus on säännöllistä ja laastia melko paksuilla (2-5 cm) välissä. (Laastinäyte C101/5 ja 6)

Eerikintornista etelään johtuvan vanhan ulkomuurin limitystä jürsettiin sikäli kuin siitä sai selvän säilyneen rappauksen alla. Kun muurin viereen kaivettiin sokkuropon, näytti siltä, että perustus Eerikintornin vieressä oli n. metriä ylempänä kuin venäläisen ulkomuurin vieressä.

Kaivettaessa keittion portaiden alla, osoittautui yksi Eerikintornin vieressä olevan seinän kulmaus olevan irtomaan päällä (Kaavakuovassa x). Tornin seinä näytti jatkuvan km. seinän sisälle. Maan sisässä ollut tornin seinä oli hyvin huono, kivien välissä oli vain vain mullaa ja pöynn juuria. (Valok. C101/26). Edellä mainittu maan päällä oleva kulmaus näytti jälkempäin tehdyltä ja alaspäin katsottaessa siinä näkyi tiilejä.

Noin kaksi metriä kulmauksen alapuolella oli seinän vieressä kivisiä itään-kuin anturaa, mutta kivet olivat

istonaaisia, ainoastaan muutama välissä.
Kivet valokuvattiin ja joistettiin.
(Valok. C101/V16 ja 17). Noim 1,8 m Eerikintornin
reunan alapuolella oli tornin
kuvassa pieni antura, leveydeltään
kohdalla n. 40 cm. Anturan alareuna
laskentui väistosti varsinainen muurin
pintaan. (Kaavakuvassa 4 ja Valok. C101/V15)
Noim jolli metriä lamän reunuksen
alapuolella alkoi hieno hiekkamaa, joka
tyllä oli kulluunikerrostu, koska
sünä oli onn. lasinsaloja.

Eerikintornista etään lähtevän
kapean muurin itäpuolella kairattiin
maata pois ulkomuurin saakka. Tällöin
soitettiin, että ulkomuurin ampuma-
aukkojen välissä oleva osa oli joistettu
maan päälle. Maata joistellaessa tämä
osa ulkomuurista lohkesi ja oli narassa
sortua alas, kunnes tultiin väliaikai-
sesti ulkomuurissa olevasta anturasta.
Antura alkoi n. 2,5 m ampuma-aukkojen
alareunan tasosta alaspäin ja oli
leveydeltään 60-70 cm. Näytti siltä, että
vasta ampuma-aukkojen sisäseinän
kohdalla alkoi tiukasti
muurattu ulkomuuri, jossa myös
antura oli. Muurauksen anturan
yläpuolella näytti olevan suurem-
mista kivistä kuin alapuolella, jossa
oli mukana liuska-^{Valok. C101/V19 ja 20} kiviäkin. (Lähti-
näyte C101/7) Muuri jatkui anturasta
alaspäin vielä n. 4 m. Eerikintornista
tulleva vanha ulkomuuri oli kuitenkin
katkaistun ennen anturamuuria ja

välillä oli jäänyt 10-20 cm leveä väli, jossa oli maata. Anturan alajämsällä valoi Pohja-rakitus Oly laatan, jonka mitat olivat 1,45 x 2 m ja paksuus 1,90 m. Muurin alle caatta ulottuu 0,75 m. Tämän laattaan asetettiin teräksit tartunnaksi grilaria varten, joka tulee tekemaan yläjämsällä olevaa muuria. Ulkomuuri anturainneen oli rakennettu kirsipetiv päälle, jossa hirret olivat griteusmuunnassa muurin alla ^{Valok. C101/V21 ja 22} 5-10 cm päässä toisistaan. Hirret oli ympäröity savella ilmeisesti lauvamisen estämiseksi. Tästä huolimatta hirret olivat jatkasti lahoja.

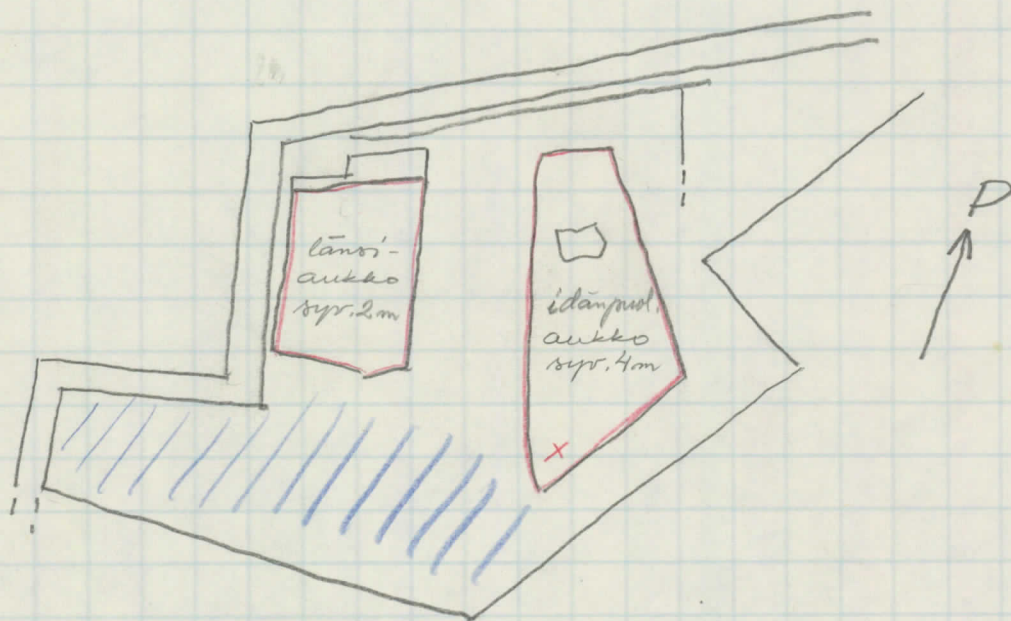
Kaiveteleassa maata jois tiliimuurauksen paljastumiseksi, näytti siltä, että muuraus jatkui vieressä olevan terassin muurin alle. Tämä terassin muuri oli rakennettu maahan päälle. Kun maata oli muurin vieressä enää n. 15 cm se ^{Valok. C101/V23 ja 24} liesi ja muuri repesi alas.

Eteläpatteria kaiveteleassa osoittautui muurien välissä oleva maa täytemaaksi. Eräissä kohdissa oli ainoastaan tiliimuurija ja laastinkappaleita. (Kaavakuvasse x). Kaiveteleassa löytyi paljon myös kiviä tiliä sekä venäläisiä itä vanhempiä, ja myös suurien lattiatilien joutokäyttöä. Eteläpatterissa osoittautui olevan vain kassi aukko, ne on merkitty kaavakuvasse punaisella, ja niitä syvennettiin. Voi

tietyksi olla, että sinisellä viivä-
tutuksella merkityillä kohdalla on aukko,
mutta joutamaan joistuksen jälkeen
sillä oli vain kiviä. Idänpuoleisessa
aukossa on merkityä kiveä tai pilari,
Sen mitat olivat n. 60 x 90 cm ja korkeutta
sillä oli n. 70 cm, kivet olivat laastilla
kiinnitetyt toisiinsa, kun se oli
pölyttyä polijauhan ja ^{Valok. N101/2 ja 3} valokuvattu,
se joistettiin. Idänpuoleista aukkoa
ehditin kaivaa n. 4 m ja lännenpuoleista
n. 2 m. Idänpuoleisen aukon seinät on
valokuvattu. (Valok N101/4-6)

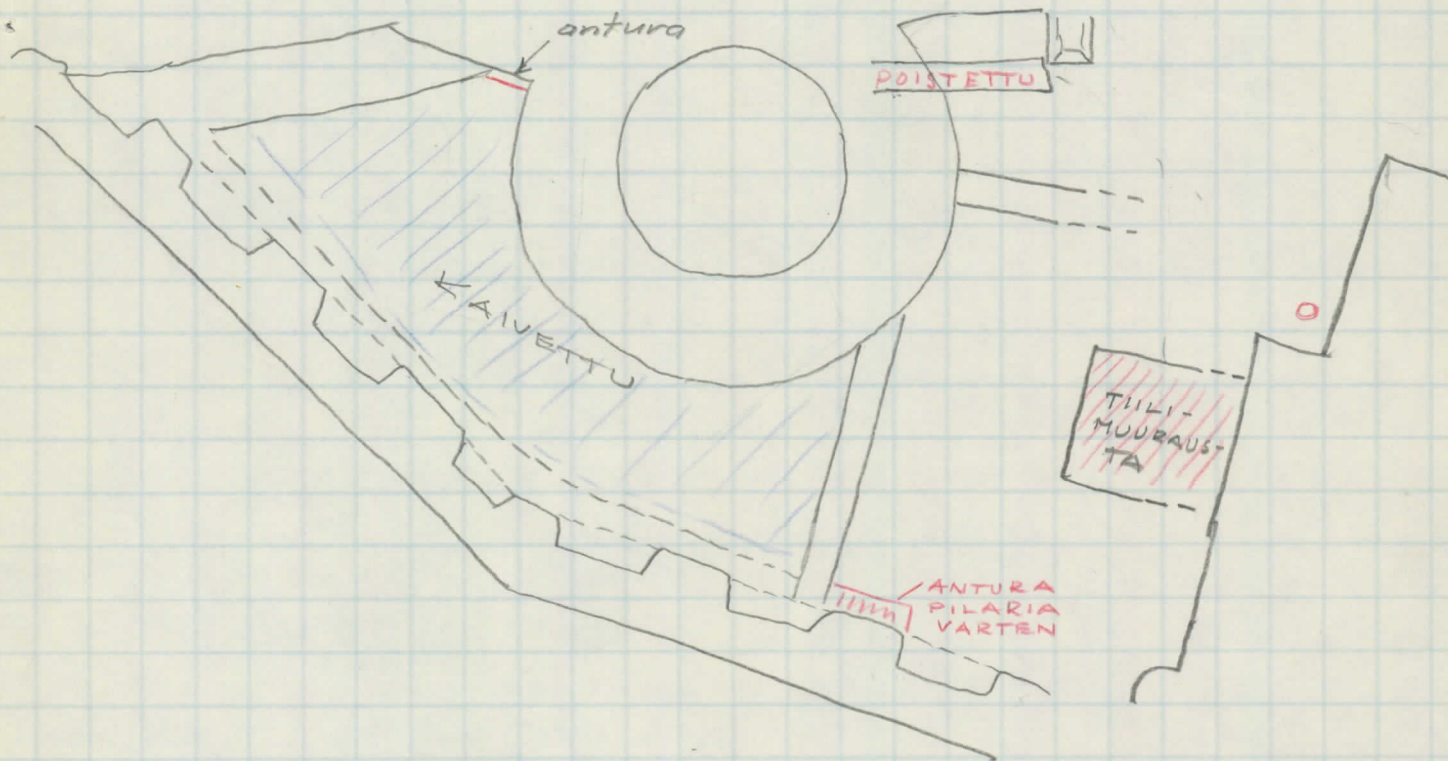
ETELÄPATTERI

MK 1:200

Jatkettaessa maan pristuumista
Eerikintornista länteen, osoittautui
ulkomuurin sisäosuksi, joka jo Eerikin-
tornin kohdalla oli lohkeillut alaosa-
taan, samalla tavalla maan päälle
perustetuksi. Kiviä oli ensin kasattu
maan päälle, niiden päällä oli kiviä,
joiden välillä oli hieman roikittu
laastia ja sitten alkoi muuri maan
päällä oleva antura ja sitten muuri.
Tämä koski siis ulkomuurin sisäosaa
ainutlaatuisista lukien. Kun maata
kaivettiin sinivivoväyksellä merkitystä
kohdasta, niin muuri ^{lok. C101/V27 ja 28} lohkeili,
vaikka maata jätettiin muurin
viereen 1-2 m. Maata ehdittiin kaivaa
2-3 m syöpyteen Eerikintornin reunasta
lukiin. Kaavakuvaan on junaamalla
merkitty väistö, 60 cm leveä antura, joka
alkoi n. 2 m Eerikintornin reunasta.
Anturan väistö oli n. 50 cm
Kaavakuva seuraavalla sivulla.

EERIKINTORNI

Jo aikaisemmin mainittua tiili-
muurausta ei voinut kaivaa kokonaan
esille, koska vieressä oleva muuri
alkoi lohkeilla alaosastaan (rakennettu
maan päälle). Muuraus jätettiin mita-
kaarassa 1:20 ja valokuvattiin, jonka
jälkeen se perittiin talon ajaksi.
Kaivaustyöt lopetettiin 22. 8. 1962